

ЗАГОНЕТКЕ
ЗА МАЛЕ
ГЕНИЈАЛЦЕ

Наслов оригинала:
Stéphanie Viards
Les enigmes des petits génies: du CM2 à la 6^e

Copyright © 2018 Larousse
Translation copyright © 2019 за српско издање, ЛАГУНА

Стефани Вијар
ЗАГОНЕТКЕ ЗА МАЛЕ ГЕНИЈАЛЦЕ:
10–11 година

За издавача
Дејан Папић

Уредница
Аника Дачић

Слој и њрелом
Јелена Радојичић

Лекџура и корекџура
Драгослав Баџа

Шџамџа и џовез
Артпринт МЕДИА, Нови Сад

Тираж
2000

Београд, 2019.

Издавач
Лагуна, Београд
Ресавска 33
Клуб читалаца: 011/3341-711
www.laguna.rs
e-mail: info@laguna.rs

ЗАГОНЕТКЕ ЗА МАЛЕ ГЕНИЈАЛЦЕ

10-11
година

СТЕФАНИ ВИЈАР

ПРЕВЕЛА
ЗОРАНА ОГРИЗОВИЋ

МАЛА ЛАГУНА
www.malalaguna.rs

САДРЖАЈ

ЗАГОЧЕТКА 1

Скривено шумско благо . . . . . СТР. 7

ЗАГОЧЕТКА 2

Пут у доба Француске револуције . . . . . СТР. 15

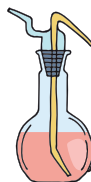
ЗАГОЧЕТКА 3

Школа – некад и сад . . . . . СТР. 23

ЗАГОЧЕТКА 4

У лабораторији Луја Пастера . . . . . СТР. 31

ЗАГОЧЕТКА 5

Лондон и индустријска револуција . . . . . СТР. 39

ЗАГОЧЕТКА 6

МАРИЈА КИРИ, ГЕНИЈАЛНА НАУЧНИЦА . . . . . СТР. 47

ЗАГОЧЕТКА 7

ПОСЕТИОЦИ ИЗ СВЕМИРА . . . . . СТР. 55

ЗАГОЧЕТКА 8

У СРЕДИШТУ ВУЛКАНА . . . . . СТР. 63

ЗАГОЧЕТКА 9

НАУЧНА МИСИЈА У ВАСИОНИ . . . . . СТР. 71

ЗАГОЧЕТКА 10

ИСТРАЖИВАЧИ У ЉУДСКОМ ТЕЛУ . . . . . СТР. 79

РЕШЕЊА . . . . . СТР. 87

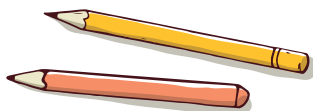

**Да ли си заљубљеник у историју, географију,
биологију и друге природне науке?**

**Ослони се на своја знања и покрени
мождане вијуге да обавиш истраживања
и покажеш да си ЗАИСТА генијалац!**

**ПРОНАЂИ СВЕ ПУТОКАЗЕ
И РЕШИ ПОСТАВЉЕНУ ЗАГОНЕТКУ!**

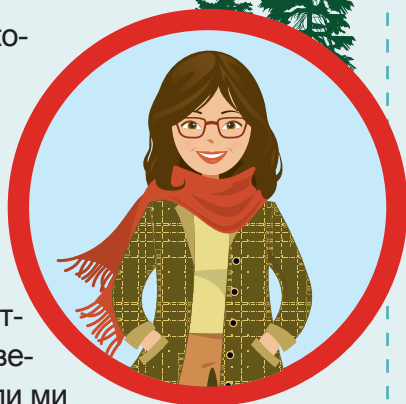
ЗАГОЧЕТКА 1

СКРИВЕНО ШУМСКО БЛАГО

ПРИЧА

Зовем се Силви Култур. Пре неколико дана мирно сам шетала уз ивицу шуме када сам случајно чула разговор између двојице мушкараца. Помињали су благо закопано дубоко у шуми. Веома заинтересована и радознала да чујем о чему разговарају, дискретно сам се сакрила иза једног дрвета. Нисам могла да чујем све, али ми се учинило да сам разумела како је један од њих сакрио путоказе у шуми.

Шума Муше је веома велика и стара: то је један сложени екосистем пун листопадног дрвећа и жбуња. За њу се везују застрашујуће легенде: ту је звер из Жеводана убијена 1767. године.

Нисам разумела о каквом је благу реч. С друге стране, знам где је сакривен први путоказ: под великом стеном иза колибе ловочувара...

Дођи да ми помогнеш, сигурна сам да ће ова потрага за благом бити веома узбудљива!

ПУТОКАЗ

1

Колиба се налази на крају земљаног пута који се одваја од главног. Погледај, велика стена је ту. Помози ми да је подигнем да бих видела шта се налази испод ње. Папир! На папиру пише: „Прати трагове дивље свиње све до уљеза...“ Авантура почиње! Погледај, има неколико трагова. Али који од ових трагова су баш трагови дивље свиње?

Да ли можеш да повежеш трагове са животињама којима припадају?

1

2

3

ПАТКА

ЛИСИЦА

ДИВЉА
СВИЊА

ЗЕЦ

ВУК

МАЧКА

4

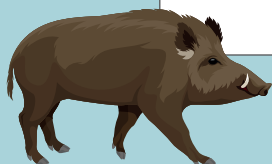

5

6

ЗАПАМТИ ДОБРО ЖИВОТИЊУ КОЈОЈ ПРИПАДАЈУ ТРАГОВИ БР. 5!

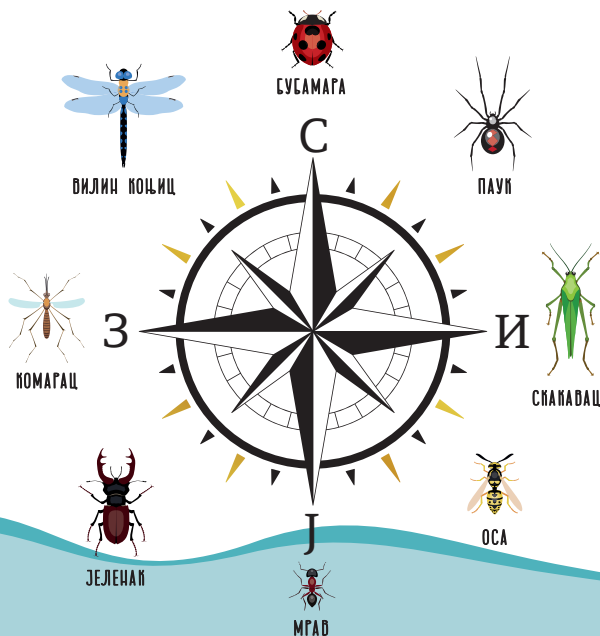

ПУТОКАЗ

2

Трагови дивље свиње вијугају између жбуња, цвећа, гљива... Да ли знаш да шумски екосистем има више нивоа вегетације? Први ниво чине маховина и гљиве, сасвим у равни са земљом, на ономе што се назива хумус. Ту живе инсекти који разграђују оборена стабла и њима се хране. Следећи ниво су цвеће, папрати, висока трава. Затим долази грмље и жбуње, а последњи ниво је дрвеће. Постоји и пети ниво или пети стратус, подземни, где је смештено корење које дрвећу омогућава да се храни. Погледај, трагови се заустављају код овог камена. Види, још један папир: „Пронађи уљеза међу овим малим животињама. Он ће ти назначити правац којим треба да се креш све до храста. Следећи путоказ се налази иза храста.“

КО ЈЕ УЛЕЗ
КОЈИ ЋЕ ТИ
ПОКАЗАТИ КОЈИМ
ПРАВЦЕМ ДА
КРЕШЕШ?

Твој одговор:

ПУТОКАЗ
3

Ова шума је изузетно густа и у њој има више различитих врста стабала. Али ја не умем да разликујем листопадно дрвеће од зимзеленог, храст од букве или кестена... Мислим да се свако дрво препознаје према плоду и лишћу. Шта ти кажеш на то? Погледај, овде има неколико различитих стабала и њихових плодова.

Умеш ли да препознаш дрво према облику лишћа и плоду?

БРЕЗА:

ХРАСТ:

ЈАВОР:

БУКВА:

БОР:

ДРВО
КЕСТЕНА:

ЗАПАМТИ ДРВО ЧИЈИ СЕ ПЛОД НАЛАЗИ ПОД БРОЈЕМ 4.

ПУТОКАЗ
4

Како је забавно! Има неколико папира овога пута... И сваки је другачији... Погледај, на овом пише: „Ко кога једе? Ја представљам ланац исхране у шуми. Постави моје елементе у ред од прве карике до суперпредатора. Кад завршиш, погледај ка кућици последње карике.“

Треба дакле уписати бројеве од 1 до 5 уз сваки цртеж. И онда ћемо знати у ком правцу треба да гледамо. Да ли можеш да ми помогнеш?

Састави ланац исхране и упиши бројеве испод цртежа.

Орао:

Гусеница:

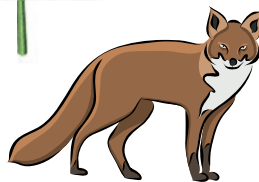
Коприва:

Пољски миш:

Лисица:

Упиши и запамти
карику под бројем 3.

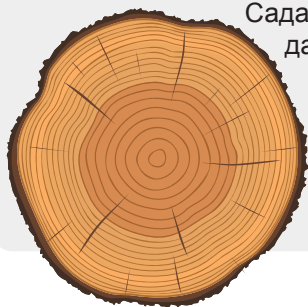
Веома добро. Сада када смо саставили овај ланац исхране, где треба да гледамо? Ка врху храста, наравно!

ПУТОКАЗ
5

Ово дрво је заиста огромно. Погледај, још је један папир окачен за стабло, горе високо. Направи ми неке мање мердевине да бих могла да га дохватим...

Одреди колико имам година и знаћеш колико корака ширеба да направиш ка северу да пронађеш блајо.

Сада треба да се сетиш да није могуће израчунати старост једног дрвета, а да га не посечемо да бисмо му избројали године. Ја ћу ти показати на који начин можеш да сазнаш колико је стар овај храст, а да не користиш тестеру.

Ако знаш да је његов обим 180,55 цм, колика је старост овог храста?

Помоћи ћу ти:

Довољно је да измериш обим стабла на висини од 1,4 м од земље. Да утврдиш колики је његов пречник, потребно је да ту вредност поделиш са 3,14 (π). Затим, када је реч о храсту, вредност пречника треба да помножиш са 2.

Твој одговор:

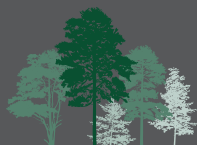
година

Одлично! Кренимо на север и бројмо наше кораке.

СКРИВЕНО ШУМСКО БЛАГО

ЗАГОНЕТКА 1

РАСПЛЕТ

... 113, 114 и 115. Ево, ту смо, стигли смо! Сада само треба да копамо испод увелог лишћа.

А шта ћемо да пронађемо? Какво је то необично благо? Ковчег пун златника и драгог камења или нешто много једноставније? Да откријеш о чему је реч, ослони се на путоказе.

- Прво слово животиње из путоказа 1, којој одговарају кораци бр. 3.
- Прво слово решења путоказа 1.
- Треће слово решења путоказа 3.
- Последње слово решења путоказа 3.
- Пето слово инсекта који стоји на југозападу у путоказу 2.
- Друго слово решења путоказа 4.
- Четврто слово првог дрвета у путоказу 3.
- Шесто слово прве карике у ланцу исхране у путоказу 4.
- Четврто слово последњег дрвета у путоказу 3.
- Пето слово инсекта који стоји на северозападу у путоказу 2.
- Друго слово петог дрвета у путоказу 3.

Какво је то благо?

Ваууу! Баш се питам шта оно тражи ту,
усред шуме... Мистерија!
Обожавам мистерије!

ЗАГОЧЕТКА 2

ПУТ
у ДОБА
ФРАНЦУСКЕ
РЕВОЛУЦИЈЕ

